

Ovoce

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Dana Vinterová .

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

OBSAH

- Obecná charakteristika¹
- Význam ve výživě¹
- Druhy¹
- Jakostní znaky a vady¹
- Skladování¹
- Výrobky z ovoce a jejich druhy¹
- Požadavky na jakost výrobků z ovoce¹
- Skladování výrobků z ovoce¹

Obecná charakteristika

- Potraviny rostlinného původu
- Nepostradatelné ve výživě

Obr. 1: **Ovoce**

Význam ve výživě

- Zdroj vitaminů (C, B₁, B₂, provitamin A)
- Zdroj minerálních látek (draslík, fosfor, hořčík, železo, sodík, mangan)
- Cukry (fruktóza, glukóza)
- Tuky
- Bílkoviny
- Pektiny
- Celulóza

Obr. 2: **Cukr**

Druhy – domácí ovoce

1. Jádrové

- hruška, jablko

2. Peckové

- švestky, višně, třešně, meruňky, broskve, ...

3. Bobulové

- a) Pravé jednotlivé (rybíz, ...)
- b) Pravé složené z několika srostlých drobných bobulek (maliny, ...)
- c) Bobule nepravé (jahody, ...)
- d) Lesní plody (borůvky, ...)

4. Skořápkové

- vlašské ořechy, lísková jádra

Druhy – jižní ovoce

1. Citrusové

- citrony, pomeranče, mandarinky, grapefruity, ...

2. Ostatní druhy

citrusových plodů

- banány, ananas, kiwi, mango, liči, papája, granátové jablko, ...

3. Sušené jižní plody

- rozinky, fíky, datle

4. Sušená semena

- mandle, pistácie, paraořechy, arašídny, kokos, jedlé kaštany

Jakostní znaky a vady domácího a jižního ovoce

Jakostní znaky

- Jednotnost odrůdy
- Stupeň zralosti
- Velikost
- Vlastnosti
  - Tvar, barva, pevnost
  - Chuť
  - Vůně

Vady

- Nedožrálost
- Plesnivost (hniloba)
- Pomačkanost
- Strupovitost
- Červivost
- Skvrnitost

Skladování

Domácí ovoce

- Jádrové, peckové, bobulové – chladárna 4 °C
- Skořápkové – chladné suché místo
- Nejdokonalejší skladování – upravená atmosféra
- Bez světla, kolísání teploty, pachů a škůdců

Jižní ovoce

- Chladné suché místnosti
- Ananasy – banány 14 °C
- Nejdokonalejší skladování – upravená atmosféra
- Bez světla, kolísání teploty, pachů a škůdců
- Dostatečný přístup vzduchu

Výrobky z ovoce a jejich druhy

Charakteristika:

- Zpracované čerstvé ovoce konzervářským průmyslem při zachování výživových hodnot

Obr. 3: **Sušené ovoce**

Výrobky z ovoce a jejich druhy

- **Kompoty**
  - (jednodruhové, směsi, nízkoenergetické-diabetické)
- **Zmrazené ovocné výrobky**
  - (bez nálevu, dřeně, pěny, krémy, dezerty)
- **Sušené ovoce**
  - (jednodruhové, směsi)

Výrobky z ovoce a jejich druhy

- **Kandované ovoce**
  - (neupravované, krystalické, glazované)
- **Ovoce v nálevu obsahující lihoviny**
  - (bowle)
- **Ovocné pomazánky**
  - (marmelády, džemy, povidla, rosoly)
- **Ovocné polevy**
  - (jahodová, meruňková)

Požadavky na jakost výrobků z ovoce

Senzoricky

- Vzhled
- Tvar
- Konzistence
- Chuť
- Vůně

Laboratorně

- Obsah cukru
- Obsah těžkých kovů
- Obsah chloridu sodného, oxidu siřičitého, ...

Skladování výrobků z ovoce

- **Zmrazené ovoce:**
  - nekolísavá teplota $-18\text{ }^{\circ}\text{C}$
- **Ostatní výrobky z ovoce**
  - sucho, chladno
- Ochrana před mrazem, sluncem, aromatickými látkami, změnou teplot

Kontrolní otázky

1. Popište význam ovoce ve výživě.
2. Vyjmenujte druhy domácího ovoce.
3. Vyjmenujte druhy jižního ovoce a uveďte příklady.
4. Uveďte požadavky na jakost ovoce.
5. Uveďte podmínky skladování domácího a jižního ovoce.
6. Jaké znáte sortimentní skupiny a podskupiny výrobků z ovoce?
7. Uveďte podmínky skladování výrobků z ovoce.

Literatura – knihy

1. KAVINA, Josef. *Zbožíznalství potravinářského zboží pro 2. ročník*. 1. vydání. Praha: IQ 147, 1996. č. j. 815141/95-74.

Literatura – obrázky

Obrázky:

1. DADEROT. [online]. [cit. 2012-12-25]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fruit_Stall_in_Barcelona_Market.jpg>.
2. BEHAR ROMAIN. [online]. [cit. 2013-02-21]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sucre_blanc_cassonade_complet_rapadura.jpg>.
3. PATRICIA FIDI. [online]. [cit. 2013-02-21]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dry_fruits.jpg?uselang=cs>.